

SLAVKOVSKÉ NOVINY

pro město Slavkov a okolí.

30. května 1945.

1.50 Kč

Číslo 27.

ZPRÁVY TASS.

Ztráty americké pozemní armády a námořnictva. Ministerstvo války a ministerstvo námořnictva USA oznámily, že celkové ztráty pozemní armády a námořnictva USA do 14. května činí 996.089 vojáků, z nich ztráty pozemního vojska činí 181.739 padlých, 550.506 raněných, 57.802 nezvěstných, 96.478 zajatých. Ztráty námořnictva jsou 42.807 padlých, 52.005 raněných, 10.505 nezvěstných a 4.247 zajatých.

Omezení výroby letadel v USA. Ministerstvo války USA oznamuje, že započne s omezením výroby letadel a leteckých motorů. Výroba 17.000 letadel, připravovaná pro příští 1½ roku, bude omezena v prvním pololetí na 70% dosavadního množství, v druhém na 60%, ve třetím na 55%. Také výroba leteckých motorů bude omezena.

Uvěznění Hitlerových a Himmlerových příbuzných. Korespondent kanceláře Reuter oznamuje ze štábu 3. americké armády, že 27. května byly zatčeny a uvězněny dvě vdané sestry Hitlera a to Anděla Hammitsch a Pavla Wolf. Ze štábu 2. americké armády oznamuje Reuter, že byl uvězněn Himmlerův bratr, sloužící v SS.

Režim generála Franco musí být postaven vně zákona. (Výpověď anglickému listu o gen. Franco.) List Star píše v úvodníku k žádosti komise pro zahraniční věci při francouzském poradním sboru (posl. sněmovna), aby byl odstraněn režim generála Franco, že Iberský poloostrov je poslední oporou fašismu v Evropě. Němci, kteří se v počtu 100.000 stali v posledních letech stálými obyvateli poloostrova, budou v budoucnosti silným semenišťem politických nepokojů. Všichni jsou nacisty, a proto jim nejbližší spoluúčastník Hitlerův — Franco — poskytl útočiště. Režim Franco musí být postaven mimo zákon. Spojenci nemohou nestranně přihlížet k činnosti generála Franco, jež ohrožuje mír.

Hitlerův tábor smrti nedaleko Oslo. Norská informační kancelář oznamuje, že orgány vnitřní fronty našly na Bolernských ostrovech u Oslo (při vstupu do Oslofjordu) tábor smrti, vybudovaný Němci pro ruské zajatce. V tomto táboře se v době jeho objevení našlo několik set nemocných a otročskou prací úplně vyčerpaných sovětských lidí. Počet zemřelých, který nebyl dosud zjištěn, činí pravděpodobně také několik set. 50 osob z celkového počtu uzavřených v táboře byli na tom stupni vyčerpanosti, že je nebude možné zachránit.

Soud nad Quislingem. V Oslo započal 26. května soud nad Quislingem, ministerským předsedou z doby německé okupace, který je obviňován ze zrady, ze spolku s nepřitelem a z plánovitých vražd norských soukmenovců. Soudí ho hlavní soudce Gunnar Gjulbrandsen, obhájcem je advokát vrch. soudu Berg. Podle zpráv norského tisku jsou hlavní body obžaloby tyto: Quisling se v souhlase s válečnými zákony obviňuje ze zrady vlasti, ze spolupůsobení při podrobení vlasti nepřitelem, z pomoci, poskytované nepříteli

v čas okupace, z úkladů proti státní formě a z vražd. Státní žalobce zdůraznil při zahájení přelíčení, že sestavení žaloby je předběžné a může být během procesu doplňováno novými body. Ihned po přečtení obžaloby dotázal se soudce Quislinga, cítí-li se vinným. Odpověděl záporně, avšak na otázku, poručil-li mu norský národ, aby vzal vládu do svých rukou, mlčel.

Zprávy z Londýna.

Situace v Syrii a Libanonu se dále přiosměřila. Hlášeny jsou srážky mezi domorodci a francouzskými vojsky v Hammu a Honsu, při nichž bylo několik lidí zabito. Některé beduínské kmeny jsou na pochodu z pouště na pomoc domorodcům. Britské a americké vlády požádaly francouzské úřady, aby se vyvarovaly všeho, co by mohlo zhoršit situaci. Francouzská vojenská místa vysvětlují včerejší srážky nedorozuměním.

V **anglickém loďstvu** bylo včera oslaveno zrušení konvojů, které od začátku války doprovázely a chránily lodní karavany. Obchodní lodi budou nyní plouti bez doprovodu ozbrojených lodí a při plném osvětlení.

Situace v Terstu se nezměnila, objevuje se však nedostatek potravin. Dovoz potravin z Jugoslavií nestačí. Včera připlulo do přístavu několik menších lodí s potravinami — jako dar papeže terstskému obyvatelstvu. Byly doprovázeny anglickými vojáky.

Válka v Japonsku pokračuje dalšími velkými leteckými útoky na Japonsko i přilehlé ostrovy. Po prvé bylo bombardováno nejvýchodnější japonské město Jokohama, a to obřímí létajícími pevnostmi.

Americký ministr Stettinius prohlásil, že po dosavadních úspěších v San Francisku věří v jednotnou demokratickou chartu pro veškeré lidstvo. Politika USA se po válce nezmění. Amerika se bude i nadále snažit, aby byla i v míru solidární se spojenci — s nimiž zvítězila v boji — s Ruskem, Anglií a Francií. Rozdíly názorů mezi jednotlivými spojenci byly a budou, ale nejsou takové, aby překážely v mírové spolupráci.

Jednání o schůzce Trumana, Stalina a Churchila úspěšně pokračují. Americký zástupce v Londýně navštívil Edena, Hopkins v Moskvě Stalina. Britský vyslanec v Moskvě, jenž byl členem anglické delegace v San Francisku, vrátil se opět do Moskvě. Po svém příjezdu prohlásil, že vedoucí velmoci budou i v nastávajícím mírovém období pracovat v dohodě, tak, jak tomu bylo ve válce.

Z OKRESU – PRO OKRES.

Dodávka elektrického proudu. Asi okolo 1. června počnou dodávat proud ZME znovu do svých sítí v neomezeném rozsahu tak, jak jest v podmínkách pro odběr proudu stanoveno. Občanstvo se proto upozorňuje, aby se žádných drátů ležících snad na zemi nedotýkalo a upozornilo obvodního montéra na závady, který má dotyčnou obec na starosti, nebo přímo okresní správu ZME ve Slavkově u Brna, která další zařídí. Domovní instalace, které jsou vadné, musí si každý nechat opravit sám.

Nížkovice. Na oslavě Národního svátku v Nížkovicích vybráno bylo dobrovolným darem 13.961 Kč. Tento obnos rozdělen byl mezi váleky postižené občany. Národní výbor v Nížkovicích konal v sobotu 26. května 1945 veřejnou pracovní schůzi, na níž podány byly referáty všech komisí. Z referátů bylo zřejmo, že nejožehavější otázky pracovního nasazení a zásobování obyvatelstva byly zdolány. Dík odborným znalostem, neúnavné práci pana Drápala Floriána a všech dělníků, kteří pomáhali na poškozených staveních,

bude opět vše v pořádku. V neděli 27. května 1945 pořádal Národní výbor v Nížkovicích „Den mládeže“. Sraz konal se za vesnicí. Pestrý průvod dětí v krojích, ve svérázích a občanstva prošel vesnicí do sálu Sokolovny. Následoval projev učitele Jana Bartáka, který v hrubých rysech nastínil sloučení mládeže v jeden jediný ideový celek, promluvil k maminkám a vzpomenukl zásluh našeho pana presidenta dr. Edvarda Beneše, který slavil své 61. narozeniny. Potom následovala dětská besídka a po ní dětská veselice. Jak krásný byl pohled na pestrý obraz v krojích a ve svérázích, bylo vidět všem našim maminkám na tvářích a v očích.

Němčany od osvobození do dneška. Dne 27. dubna ráno v 7 hodin staví Němci děla proti silnici ze Slavkova. Asi za hodinu musí však v přšce ruských granátů prchatí směrem k Letonicím. Jsme rádi, že prchají, neboť vidíme, že se zde nebudou brániti. Ruské granáty a miny dopadají těsně k vesnici a také za ni. Je viděti, že Rusové zřejmě šetří obytné domy, když zde není německého odporu. V rachotu kulometů a pušek vylézají odvážlivci na střechy a dívají se, kdo jsou již Rusové. Brzy slézají a hlásí, že zahlédli nažloutlé ruské uniformy v úvozu od Hodějic a nedaleko vesnice směrem od Slavkova. To již musíme do sklepů, neboť palba se stupňuje a Němci, kryjíce se v potoce, prchají kolem zahrad k letoňskému hájku. Ve sklepech nebylo právě příjemně, neboť granáty dopadaly velice blízko. Z tohoto dobrovolného vězení nás vysvobodilo volání: „Pojďte, jsou tu naši!“ Toto prosté zavolání znělo k nám jako volání k novému životu. Největším dojmem na nás působil elán rudoarmejců, s jakým pronásledovali Němce. Vyčistěni celé obce netrvalo dlouho a ve 2 hodiny odpoledne byli Rusové již na postupu k Letonicím a Bučovicím. Celkové škody v obci jsou nepatrné, při bojích nepřišel o život nikdo. Těžce zraněni byli dva lidé při odstraňování nevybuchlých střel. Na místním hřbitově pohřben staršina Grabar Dimitrij Lukjanovič, který padl za bojů o německé vesnice u Vyškova a k nám převezem. Rudoarmejci uspořádali milému kamarádu pěkný pohřeb: V čele průvodu nesli dva vojíni zlatou pěticípou hvězdu na podstavci, pořazeném rudou vlajkou. Na něm byl umístěn ruský nápis se jménem a fotografií padlého. Za nimi šla vojenská hudba, hrající smuteční pochod. Víko rakev, zdobené krásnými věnci, neslo šest ruských děvčat a rakev šest kamarádů-důstojníků. Za rakuí šla čestná četa, důstojníci, vojáci a civilní obyvatelstvo. Na hřbitově pronesl řeč major Rudé armády a při salvách z pušek a autom. pistoli spuštěna rakev do hrobu. „Budíž Ti země lehkou, milý hrdino!“ Na den vyhlášení míru uspořádán průvod obcí k pomníku padlých, kde promluvil předseda Národního výboru J. Müller a člen Národního výboru F. Kučera. Po proslovu zahrála hudba československé hymny a „Hej Slované“, načež se průvod odebral k obecní radnici, kde slavnost ukončil řídící učitel E. Kubínek. Němčanská mládež odvedla místnímu Národnímu výboru 5.800 Kč jako dar pro postižené. Je to výtěžek ze zábavy, pořádané dne 20. května 1945 a kromě toho 2.824 Kč, sebraných na týž účel při téže zábavě. Jménem postižených srdečně děkujeme. — Na cestě domů z koncentračního tábora je paní Nováková. F. Kučera.

Křižanovice. Dne 13. května uspořádal Národní výbor v Křižanovicích slavnost osvobození Československé republiky. Ráno o 6. hodině byl budíček, o 8. hodině průvod krojovaných do farního chrámu Páně na slavnostní děkovné bohoslužby, při nichž velmi výstižnou a krásnou promluvu měl místní pan farář. Slavnostní mše zakončena byla národní hymnou a lidé dojeti a vděčni Bohu za záchranu, plni vznešeného nadšení z chrámu odcházeli. — Neméně zdařilá byla i odpolední slavnost. O 2. hodině vyšel pestré krojo-

vaný průvod od domu člena Národního výboru soudruha K. Krudence. Průvod se ubíral ulicí Leninovou k pomníku padlých z první světové války. U pomníku promluvil pokladník Národního výboru Ing. Kincl. Ve své obsažné a vzletné řeči tlumočil vděk a lásku nás všech těmto hrdinům prvního našeho osvobození. Průvod po pietní oslavě padlých plně se rozvinul a za zvuků hudby radostně kráčel na cvičiště, lemované symboly slovanství lípami, jež se nazývá „Na krajině“. Členové Národního výboru soudruzi Kotol, Krudenc, Kotolan, Šimoník, Straka a jiní občané, muži i ženy všemožně se přičinili, aby slavnost měla co možná nejlepší podmínky pro dobrý a zdařilý úspěch. Vyzdobené cvičiště se slavobránou a tribunou splývalo v jedinou kytici živých, národních a spojeneckých barev. Úchvatná podívaná. Hosty ze Slavkova přivítala dvě děvčata v národních krojích. Podala jim krásné kytice a nabídla slovanské pohostění „chléb a sůl“. — Pánové nabízené přijali a srdečně poděkovali. Přítomné hosty jménem Národního výboru a jménem všech spoluobčanů uvítal předseda místního Národního výboru. Ve své další řeči obíral se výchovnou stránkou mládeže, dorůstající to naději národa. Projev svůj zakončil holdem Rudé armádě a spojencům, geniálnímu vojevůdci maršálu Stalínovi, presidentu E. Benešovi, Msgru dr. Janu Šrámkovi a celému národu. Po stránce historického vývoje našeho národního osvobození krásně promluvil Ladislav Vykoupil. Slavnostní řeč pronesl ředitel měšťanské školy Josef Brauner ze Slavkova. Svoji nadšenou řeč doložil četnými příklady z historie a vybízel všechny k bratrské lásce a svornosti. Slavností byl též přítomen ruský vojenský velitel města Slavkova, který ve svém srdečném projevu zdůraznil přátelské vztahy velkého našeho slovanského bratra, národa ruského a slíbil nám hmotnou i mravní pomoc. Jeho nadšený projev vyzněl v mohutný a bouřlivý projev slovanské vzájemnosti. — Slavnost závěrečnou řečí ukončil předseda míst. Národního výboru, ve které vyzvedl kladný postoj všech křižanovických občanů k našemu národnímu osvobození. Vzpomněl památky dp. J. Őhala, který zemřel jako národní mučedník 29. března 1942 v koncentračním táboře v Osvěncimě. Zemřelý byl rodákem z Křižanovic. Kromě toho byli v koncentračních táborech pan Jašek, který se právě v den slavnosti šťastně vrátil. — Dosud se nevrátily děvčata Chytilovy. (Jejich bratr Laďa nám jistě dodá zajímavé zážitky! Pozn. red.) Snad Pán Bůh dá, že i tyto se ve zdraví zpět vrátí! Po tolika ústřech a strádání Bůh na přímluvu sv. Václava — patrona a dědice země české nedá zahynouti nám ni budoucím. — Závěrem poděkoval vřele řečníkům za jejich ochotu, námahu, oběti a za krásně promyšlené a přednesené projevy. Zvláště poděkoval zástupci vítězné Rudé armády jménem všech svých spoluobčanů za osvobození. — Slavnost byla provázena nezměrným nadšením, neutuchajícím potleskem a provoláváním slávy Rudé armádě, velikému sovětskému maršálovi Jos. Stalínovi a pres. Ed. Benešovi. To byla slavnost, na kterou se nezapomíná — slavnost, za kterou se nemusí stýdět žádné „velkoměsto“, tak se vyslovil o zdařilém průběhu jeden vysokoškolař z Brna, který právě dlel v Křižanovicích. To se prostě nedá napsat, musí se to prožít a hlavně vidět! Hudba pod dovednou taktovkou pana Aloise Kotole zahrála ruskou a československou hymnu. Páni řečníci a hosté po malém občerstvení u pana komisaře Aloise Kotole odjíždějí velmi spokojeni, ode všech přátelsky a srdečně zdraveni do Slavkova. Mládež ve své radosti pokračovala při libých zvucích hudby v družné zábavě až do pozdních nočních hodin. Dochopení občanů bylo dokumentováno sbírkou, která pro poškozené válkou vynesla celkem obnos 11.000 Kč. —